

Številka: 3310-5/2010/6

Datum: 19.3.2010

vse LAS**Skupnost občin Slovenije (SOS)****Združenje občin Slovenije (ZOS)****ZADEVA: Preliminarni predlog sprememb pri izvajanju ukrepov LEADER od leta 2011**

Spoštovani predstavniki lokalnih akcijskih skupin,
cenjeni predstavniki Skupnosti in Združenja občin Slovenije,

kot ste že večkrat bili seznanjeni, na Ministrstvu RS za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano (MKGP) za leto 2011 pripravljamo pomembne izboljšave izvajanja ukrepov LEADER, s katerimi si želimo olajšati administrativne postopke tako na strani vas, lokalnih akcijskih skupin, kot tudi na strani LEADER pisarne MKGP. Na osnovi dragocenih izkušenj, ki smo jih vsi skupaj pridobili v letu 2009, ugotavljamo, da je prostora za izboljšave še kar nekaj in da je sedaj, ko smo na polovici programskega obdobja 2007–2013, še dovolj časa, da k izboljšavam tudi resno pristopimo.

Na osnovi zaznanih težav smo pripravili preliminarni predlog sprememb, ki ga želimo sooblikovati tudi z vašo pomočjo. Predlog sprememb, ki se nahaja v prilogi, zato še ni dokončen, je pa ustrezna osnova za nadaljnja usklajevanja in izboljšave, ki jih bomo dosegli skupaj.

Prepričani smo, da je naš skupni cilj ta, da LEADER prevzamemo za »svojega«, da postane tisti manjkajoči vezni člen, vezivno tkivo lokalne skupnosti, ki bo posameznike združeval pri uresničevanju pobud v dobrobit lokalnega okolja. Še posebej je to pomembno sedaj, ko se zaradi nastalih gospodarskih razmer podeželska območja srečujejo z vse težjimi finančnimi pogoji, krčenjem projektov le na najnujnejše. Tudi zaradi tega si danes še toliko bolj želimo in prizadevamo, da bi LEADER v Sloveniji resnično zaživel.

Zato Vas prosimo, da predloge natančno pregledate, se med seboj uskladite in pripravite skupni odziv na pripravljene predloge. **Vaš odziv pričakujemo do petka, 26.3.2010, do 8. ure.** Vsakršnega predloga, ki ga boste pripravili, se bomo razveselili in ga skupaj z Vami skrbno preučili. V ta namen bo

v torek, 30.3.2010, med 9h00 in 15h30, na MKGP potekalo srečanje z vsemi LAS.

V prvi polovici aprila 2010 pa bo nato **organizirana še posebna delavnica, namenjena pripravljavcem zahtevkov.** Vabilo za oba dogodka bo posredovano v kratkem.

Lepo Vas pozdravljamo,

Branko RAVNIK
Generalni direktor

Priloga:

- preliminarni predlogi sprememb pri izvajanju ukrepov LEADER od leta 2011

PRILOGA: Preliminarni predlogi sprememb pri izvajanju ukrepov LEADER od leta 2011 dalje

I. SISTEMSKE SPREMEMBE – Objava novega javnega razpisa v 2010

V letu 2010 se pripravi sprememba pravnih podlag za izvajanje ukrepov LEADER (PRP 2007 – 2013, uredba o ukrepih 1., 3. in 4. osi PRP 2007 – 2013). Na podlagi tega se pripravi nov javni razpis, na katerega lahko kandidirajo obstoječe potrjene LAS. Z novim javnim razpisom se bodo vzpostavila nova pravila za izvajanje ukrepov LEADER (izboljšave in poenostavitve postopkov).

I/1 – Odprava omejitev glede pravic porabe, dvigi deležev sofinanciranja, odprava ločevanja na profitne / neprofitne projekte, možnost širitve LAS

1. Z javnim razpisom se odpravi izdaja obvestil o letni omejitvi pravic porabe sredstev. Potrjen izvedbeni načrt ne bo imel več vloge dodelitve sredstev LEADER.
2. Odpravi se delitev na profitne in neprofitne projekte.
3. Odpravi se delitev na različne tipe projektov.
4. Delež podpore se dvigne:
  - a. za projekte, vodenje, animacijo in usposabljanje ter projekte sodelovanja: do 85 %
  - b. za stroške vzpostavitve LAS: do 100 %
5. V novem javnem razpisu se ukinejo naslednje omejitve:
  - a. stroški materiala in storitev, nastali z izvedbo projekta, do 100 % upravičenih stroškov, vendar ne manj kot 2.000 EUR in ne več kot 70.000 EUR za posamezen projekt,
  - b. stroški materiala in storitev, nastali z izvedbo projekta sodelovanja, do 100 % upravičenih stroškov, vendar ne manj kot 2.000 EUR in ne več kot 30.000 EUR za posamezen projekt,
  - c. stroški promocije projekta,
  - d. materialni stroški, stroški storitev, upravni in obratovalni stroški, nastali z delovanjem LAS, do naslednje višine:
    - materialni stroški, nastali z delovanjem LAS, do 50 % vrednosti upravičenih stroškov,
    - stroški storitev, nastali z delovanjem LAS, do 50 % vrednosti upravičenih stroškov,
    - upravni in obratovalni stroški, nastali z delovanjem LAS do 50 % vrednosti upravičenih stroškov,
    - sofinanciranje bruto plače zaposlenega, do 50 %, vendar ne več kot 10.000 EUR (neto) letno na zaposlenega,
    - dnevnice, nadomestilo za nastanitev in prevoz na podlagi Uredbe o višini povračil stroškov v zvezi z delom in drugih dohodkov, ki se ne všttevajo v davčno osnovo,
    - stroški uporabe telefona, vključno z mobilnim telefonom in internetom, do 50 % vrednosti upravičenih stroškov, vendar ne več kot 600 EUR letno,
    - stroški izvedbe specifičnih programov usposabljanja za izvajanje pristopa LEADER in stroški animacije podeželskega prebivalstva ter vodij LAS, do 50 % vrednosti upravičenih stroškov,
  - e. stroški izvedbe programov usposabljanja in animacije podeželskega prebivalstva,
  - f. stroški udeležbe usposabljanj vodij LAS na specifičnih usposabljanjih za izvajanje pristopa LEADER, do 50 % vrednosti upravičenih stroškov,
  - g. priprava ustreznega študijskega in promocijskega gradiva za izvajanje pristopa LEADER, do 50 % vrednosti upravičenih stroškov.
6. Ostanjejo pa naslednje omejitve:
  - a. stroški vodenja LAS, pridobivanja strokovnih znanj in animacije ne smejo preseči 20 % vseh sredstev, ki jih LAS prejme v celotnem programskem obdobju 2007 – 2013.
  - b. prispevek v naravi: Upošteva se 54. člen Uredbe komisije (ES) št. 1974/2006 o podrobnih pravilih glede uporabe Uredbe Sveta (ES) št. 1698/2005. Prispevek v naravi lahko znaša do 20 % skupnih upravičenih izdatkov projekta.

- c. splošni stroški, ki so neposredno povezani z izvedbo projekta, kot so stroški vodenja projekta, izdatki arhitektom, inženirjem in svetovalcem, stroški pridobivanja dokumentacije in dovoljenj, študije izvedljivosti, patenti in licence, do višine 20 % upravičenih stroškov.
7. Skupna višina dodeljenih LEADER sredstev na projekt, ki se prijavi v izvedbenem načrtu, ne sme biti nižja od 2.000 EUR in ne višja od 300.000 EUR.
8. Javni razpis bo omogočil, da se obstoječim LAS priključijo občine, ki doslej še niso vključene v nobeno izmed LAS. LAS mora ostati geografsko, homogeno zaključena celota. Povečanje LAS ne bo vplivalo na finančni obseg okvirno dodeljenih pravic porabe. Povečane LAS bodo morale predložiti podobno vlogo kot na prvih dveh javnih razpisih. V okviru javnega razpisa bo možna kandidatura na:

SKLOP A: za potrjene LAS, pri katerih se nič ne spreminja – PREPROSTEJŠA VLOGA (kratek obrazec); Obstoječa LAS mora izpolniti naslednje pogoje: na MKGP mora v naprej določenem roku posredovati izjavo, da sprejema nova pravila, na podlagi katerih bo možno črpanje sredstev iz naslova ukrepov 4. osi PRP 2007-2013. Nova pravila bodo za posamezno LAS začela veljati od datuma odločbe, izdane na podlagi tega javnega razpisa.

SKLOP B: za potrjene LAS, ki se jim bo pridružila še kakšna občina – ZAHTEVNEJŠA VLOGA. Obstoječa LAS mora predložiti novo lokalno razvojno strategijo, ki mora biti oblikovana skladno s členom 62(1)(a) Uredbe 1698/2005/ES in izdelana za novo območje posamezne LAS.

SKLOP C: za potrjene LAS, ki spreminjajo svojo pravno organizacijsko obliko – PREPROSTEJŠA VLOGA (kratek obrazec);
Obstoječa LAS mora predložiti nove / novelirane dokumente, ki dokazujejo spremembo pravno - organizacijske oblike. pri tem velja, da mora še vedno izpolnjevati pogoje, na podlagi katerih je bila potrjena (tripartitnost, največ 50 % glasov pri odločanju ima javni sektor, število prebivalcev, površina, gostota, administrativna in finančna sposobnost, lasten TRR ali podračun itn.). Predložiti mora tudi novo oz. novelirano osebno izkaznico. Na podlagi predloženih dokumentov bo MKGP odločilo o spremembi oz. jo potrdilo.

Obstoječa LAS mora kljub temu izpolniti še naslednje pogoje: na MKGP mora v določenem roku posredovati izjavo, da sprejema nova pravila, na podlagi katerih bo možno črpanje sredstev iz naslova ukrepov 4. osi PRP 2007-2013. Nova pravila bodo za posamezno LAS začela veljati od datuma odločbe, izdane na podlagi tega javnega razpisa.

I/2 – Obveznost administrativnega preverjanja se prenese na LAS

Glede na številne predloge po večji avtonomnosti in pristojnostih, ki so jih podale LAS same in upoštevajoč možnosti, ki izhajajo iz Uredbe Komisije 1975/2006/ES, v preučitev podajamo predlog, da se administrativno preverjanje za izvajanje lokalnih **razvojnih strategij (izvedba projektov) ter spodbujanje medregijskega in čezmejnega sodelovanja** prenese na LAS:

člen 32

Kontrole

Države članice pri izdatkih, nastalih na podlagi člena 63(c) Uredbe (ES) št. 1698/2005, organizirajo kontrole v skladu s tem naslovom. Te kontrole opravijo osebe, neodvisne od zadevne lokalne akcijske skupine.

člen 33

Odgovornost za kontrolo

1. Pri izdatkih, nastalih na podlagi člena 63(a) in (b) Uredbe (ES) št. 1698/2005, lahko administrativne preglede iz člena 26 te uredbe izvedejo lokalne akcijske skupine na podlagi uradnega pooblastila.

Država članica pa je še naprej odgovorna za preverjanje, da imajo lokalne akcijske skupine administrativne in kontrolne zmogljivosti za opravljanje navedenega dela.

2. Država članica izvaja ustrezen sistem nadzora lokalnih akcijskih skupin. Vanj spadajo redne kontrole dejavnosti lokalnih akcijskih skupin, vključno s knjigovodskimi pregledi in ponovnimi vzorčnimi administrativnimi pregledi.

Prenos administrativnega preverjanja na LAS pomeni večjo odgovornost za LAS in večjo angažiranost vseh struktur znotraj LAS-a (predvsem nadzornih), ki bodo sodelovale pri izvajanju administrativne kontrole za področje izvajanja lokalnih razvojnih strategij (izvedba projektov) ter spodbujanja medregijskega in čezmejnega sodelovanja. Predvsem bi to pomenilo, da LAS:

- preveri, da je projekt izveden skladno z izvedbenim načrtom, vlogo in označen skladno z navodili, določenimi v Priročniku za obveščanje javnosti in označevanje projektov v okviru PRP 2007-2013;
- preveri, da so stroški nastali v upravičenem obdobju ($n+2$, n = datum izdaje odločbe o potrditvi izvedbenega načrta);
- pregleda, da so vsi računi originalni in plačani;
- pregleda, da so posamezni stroški iz računov res nastali na projektu;
- preveri, da je imel nosilec sklenjeno pogodbo za določeno delo (če se račun nanaša na pogodbo);
- preveri, da so bila pridobljena vsa zahtevana dovoljenja (gradbeno dovoljenje, uporabno dovoljenje, soglasje Zavoda za varstvo kulturne dediščine Slovenije, soglasje Zavoda RS za varstvo narave itn.);
- preveri, da je bilo izvedeno javno naročilo, če je le-to bilo potrebno;
- preveri, če je predložena izjava o dvojnem financiranju;
- pregleda, da je prispevek v naravi res opravljen, ali obstajajo ustrezna dokazila;
- pripravi zahtevek za izplačilo sredstev na predpisanem obrazcu.

Pred oddajo zahtevka na MKGP mora zahtevek pregledati in potrditi neodvisni pooblaščen revizor in nadzorni organ LAS.

S tem, ko LAS nase prevzame administrativno preverjanje, LAS ne more biti nosilec projekta niti partner v projektu, enako velja tudi za upravljavca LAS (sama sebe namreč ne moreta kontrolirati). Nosilec projekta mora biti partner v LAS.

MKGP bo uvedlo ustrezen sistem nadzora LAS, skladno z 2. odstavkom 33. člena Uredbe 1975/2006/ES in tudi sistem sankcioniranja ob ugotovljenih kršitvah.

II. IZVEDBENI NAČRTI

II/1: Vlaganje izvedbenega načrta in poenostavitev obrazcev

Naloga LAS je, da izbere projekte, ki so skladni z lokalno razvojno strategijo in merili LAS za izbor projektov ter jih vključi v izvedbeni načrt. LAS lahko izvedbeni načrt vloži dvakrat letno, in sicer med 1.1.-30.4. in 1.9.-31.10. Z izvajanjem projekta lahko LAS začne po potrditvi izvedbenega načrta s strani MKGP. Pripravljen bo nov obrazec za vložitev izvedbenega načrta, ki bo imel točno določene točke/vsebine (glavne aktivnosti, cilji, rezultati, stroškovnik, indikatorji itd).

Glede spreminjanja projektov bodo upoštevana določila 54. člena Zakona o kmetijstvu (Ur. list RS, št. 45/2008).

II/2: Odprava omejitev glede časovne izvedbe projekta oz. vlaganja zahtevkov

Z novim sistemom izvajanja pristopa LEADER se v izvedbenem načrtu ne bo opredeljevalo natančnih rokov za izvedbo projektov. Veljalo bo le pravilo $n+2$, kar pomeni, da bo moral projekt biti zaključen oz. zadnji zahtevek vložen na MKGP v roku dveh let od datuma prejema odločbe o potrditvi izvedbenega načrta. Projekt je zaključen, ko so vse aktivnosti zaključene, računi plačani ter – kadar je to potrebno – pridobljena vsa dovoljenja (uporabno dovoljenje, soglasja itd.). V letu 2015 se zahtevki lahko vložijo predvidoma najkasneje do 30. 6. 2015. LAS v izvedbenem načrtu navede okvirno dinamiko vlaganja zahtevkov (četrletje in leto), ki pa ni zavezujoča. Ta podatek bo MKGP omogočal lažje načrtovanje finančnega upravljanja z LEADER sredstvi.

II/3: Izvajanje projektov preko drugih ukrepov PRP 2007–2013

Vsebine, ki jih je možno podpreti v katerem koli od ostalih ukrepov PRP 2007–2013, se izvajajo in sofinancirajo preko teh ukrepov in ne preko ukrepov LEADER. Priporočilo Evropske komisije namreč je, da se preko LEADER-ja takšnih projektov ne podpira, temveč se LEADER pristop uporabi za spodbujanje inovativnih, drugačnih projektov, ki so namenjeni dobrobiti širše lokalne skupnosti in prispevajo k realizaciji ciljev 1., 2. in 3. osi PRP 2007–2013.

S tem lahko območje LAS kumulativno pridobi več sredstev (iz različnih ukrepov PRP 2007–2013). Prav tako se s tem odpravi vezanost projektov na deleže podpore (ti so pogosto nižji) in pogoje pri drugih ukrepih PRP 2007–2013.

III. ZAHTEVKI

Pripravijo se novi obrazci in navodila za vlaganje zahtevkov na MKGP.

ZAHTEVKI ZA PROJEKTE:

III/1: Največ 2 zahtevka na izvedbeni projekt (največ dve fazi projekta)

Že z novo Uredbo o ukrepih 1., 3. in 4. osi PRP 2007–2013, ki čaka na potrditev na Vladi RS, se uveljavlja pravilo, da lahko pri izvedbenih projektih LAS pošlje največ dva zahtevka na projekt. Posamezni projekt ima torej lahko največ dve fazi - odvisno od vrednosti projekta. Projekti s skupno vrednostjo dodeljenih LEADER sredstev do vključno 10.000 EUR imajo lahko največ eno fazo. Projekti nad 10.000 EUR pa dve fazi, s tem, da je lahko najmanjša vrednost posamezne faze 5.000 EUR. Zahtevek lahko LAS pošlje na MKGP po zaključku projekta ali v primeru, da je projekt razdeljen na dve fazi, po zaključku posamezne faze.

ZAHTEVKI ZA VODENJE:

III/2: Za vodenje LAS in upravljavec skleneta pogodbo, z zahtevkom za povračilo stroškov vodenja LAS na MKGP posreduje samo 1 račun (namesto številnih razdrobljenih računov za vsak posamezni strošek telefona, najemnine, ogrevanja, poštnih storitev itd.)

Glede na to, da ima od 33 LAS kar 32 LAS svojega upravljavca, predlagamo, da imajo z letom 2011 vse LAS svojega upravljavca. Upravljavec LAS in LAS (odgovorna oseba, ki ni upravljavec LAS) skleneta pogodbo, v kateri natančno določita naloge (npr. pripravi in izvede en javni razpis za izbor projektov, pripravi tri zahtevke za vodenje, pripravi izvedbeni načrt, pripravi xxx zahtevkov za projekte, organizira strokovno ekskurzijo za člane organov LAS, organizira sejo upravnega ali nadzornega odbora LAS ipd.), ki jih mora upravljavec izvesti v določenem letu ter vrednost, za katero bo upravljavec te naloge opravil. V pogodbi se napiše vrednost z in brez DDV.

Če se med letom pojavi nova naloga, ki v pogodbi ni opredeljena, LAS in upravljavec skleneta aneks k pogodbi. Z aneksom lahko spremenita tako naloge kot tudi pogodbeno vrednost. V pogodbi se LAS in upravljavec dogovorita, kolikokrat letno bo upravljavec na podlagi izvedenih nalog LAS-u izstavil račun in koliko zahtevkov bo posredovanih na MKGP (največ 3 na leto).

LAS lahko za vodenje porabi največ 20 % dodeljenih LEADER sredstev:

- od sredstev, ki jih LAS počrpa v obdobju od začetka pa do 31. 12. 2015, lahko sredstva za namen vodenje (ukrep 431) dosegajo največ 20 %;
- od LAS je odvisno, kolikšen delež sredstev bo namenila za vodenje (za stroške, ki jih plača upravljavcu) in koliko sredstev ji bo ostalo za izvajanje projektov.

Ko LAS račun plača upravljavcu, na MKGP posreduje zahtevek za izplačilo za namen vodenja LAS (predpisan obrazec), ki ga potrdi odgovorna oseba LAS, ki ni upravljavec LAS in predstavnik nadzornega organa LAS, ki ni upravljavec LAS. LAS lahko na MKGP posreduje največ tri zahtevke letno, s tem da se obdobje, na katero se nanaša zahtevek, ne sme podvojiti/ponoviti. Na MKGP lahko LAS posreduje zahtevke za vodenje za posamezno leto do višine, ki je opredeljena v pogodbi med LAS in upravljavcem.

LAS je samostojen pri izbiri upravljavca in ga v obdobju izvajanja lahko zamenja v primeru, da z njegovim delom ni zadovoljen.

IV. RAZNO

Predlog IV/1: Vzpostavitev pod-odbora LEADER (LEADER subcommittee)

Kaj rešuje predlog? Pod-odbor LEADER bo prostor za odprto soočenje mnenj, posredovanje informacij, izražanje predlogov ter sprotno razreševanje morebitnih težav, s katerimi se srečujejo LAS-i ali pa Organ upravljanja (MKGP) pri izvajanju ukrepov LEADER. Na ta način se bodo odprte zadeve lahko hitreje razreševale, način razreševanja pa bo usklajen z vsemi predstavniki LAS.

Navodila za delovanje LEADER pod-odbora bodo pripravljena (opredelitev članstva, nalog itd.).